

M.A Sem-3 Examination

501

Indian Culture

November-2024

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ: (1) બધા પ્રશ્નોનો પ્રયાસ કરો.

(2) બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

1. બ્રાહ્મી અને ખરોષ્ટી જેવી પ્રાચીન ભારતમાં લેખન પ્રણાલીના વિકાસે ભારતીય ઇતિહાસને સમજવાના અગ્રણી ક્ષેત્રોમાંના એક તરીકે એપિગ્રાફીના ફેલાવાને કેવી રીતે પ્રભાવિત કર્યો?

(14)

અથવા

સ્ત્રોત તરીકે એપિગ્રાફી ભારતીય ઇતિહાસના પુનઃનિર્માણમાં કેવી રીતે મદદ કરે છે?

2. સિંધુ ખીણની લિપિની મુખ્ય વિશેષતાઓ શું છે અને તે ક્યુનિક્રોમ અથવા હાયરોગ્લિફ્સ જેવી સમકાલીન લેખન પ્રણાલીઓથી કેવી રીતે અલગ છે?

(14)

અથવા

બ્રાહ્મી લિપિના ઇતિહાસ અને પ્રાચીનતા વિશે લખો.

3. બ્રાહ્મીથી નાગરી સુધીની લિપિઓના ઉત્ક્રાંતિની પ્રક્રિયા વિશે લખો.

(14)

અથવા

એપિગ્રાફીમાં કોતરણી પ્રક્રિયાને વ્યાખ્યાયિત કરો. એપિગ્રાફીમાં કોતરણી માટે કઈ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો?

4. દ્રવિડિયન ભાષા હેઠળ દક્ષિણ ભારતમાં મળેલા તમામ શિલાલેખો અને તેની ભાષાઓને વિસ્તૃત કરો.

(14)

અથવા

પ્રાકૃત અને સંસ્કૃત ભાષામાં મળેલા તમામ શિલાલેખોને વિસ્તૃત રીતે જણાવો.

5. બારમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોનો પ્રયાસ કરો. નીચે જણાવેલ પ્રશ્નોના જવાબ એક કે બે લીટીમાં આપો.

(14)

- શિલાલેખ પર પ્રસંગોપાત જોવા મળતા બે શુભ પ્રતીકોના નામ આપો.
- લલિત વિગ્રહરાજ નાટકના લેખક કોણ છે?
- તાંબા પર શિલાલેખ કોતરવાનો રિવાજ ઘટવાનું કારણ શું છે?
- 12મી સદીના પ્રખ્યાત પુસ્તક રાજતરંગિણીનો વિષય શું છે અને તેના લેખકનું નામ જણાવો.
- મગધી એ રાજા અશોકના કયા ત્રણ સ્થળોના શિલાલેખની બોલી છે?
- જે 3જી સદી બી.સી.નો ખૂબ જ પ્રખ્યાત શિલાલેખ છે. પ્રાકૃત ભાષામાં થોડી પંક્તિઓ હોય તેવું લાગે છે?
- બ્રાહ્મી લિપિમાં 'મ' અને 'ય' અક્ષર કેવી રીતે લખાય છે?
- સૌથી પ્રાચીન તેલુગુ શિલાલેખો આંધ્ર પ્રદેશના કયા બે જિલ્લામાંથી મળી આવ્યા છે?
- 1452 એડી.ના મલયાલમ ભાષામાં સૌથી પહેલાના એપિગ્રાફ્સમાંથી એકનું નામ શું છે?
- ભારતના દક્ષિણ ભાગની કઈ ભાષામાં પોતાનું સાહિત્ય અને મૂળાક્ષરો નથી?
- 14મી અને 15મી સદી દરમિયાન ગુજરાતી ભાષામાં મળેલા શિલાલેખોના બે નામ આપો.
- કાઠિયાવાડમાંથી મળેલા બે શિલાલેખોનું નામ જણાવો જે સંપૂર્ણ રીતે ગુજરાતી ભાષામાં લખાયેલા છે?

(P.T.O)

E72h-2

142-B,000-08-2024

03\Control-Exam\Parica_Namunao.p10

Examination March/April/October 2024

M.A. Semester-3

Indian Culture-Indology

INCL 501 Studies in Indian Epigraphy-I

.....*Day.....2024

Time: 2 hrs 30 minute

Instructions: (1) Attempt all the questions.

(2) All questions carry equal marks.

1. How did the development of writing system in ancient India, such as Brahmi and Kharoshthi, influence the spread of epigraphy as one of the prominent areas of deciphering Indian history? (14)

Or

How Epigraphy as a source helps reconstructing the Indian history?

2. What are the key features of the Indus valley script, and how do they differ from contemporary writing systems such as cuneiform or hieroglyphs? (14)

Or

Write about the history and antiquity of Brahmi script.

3. Write about the process of evolution of scripts from Brahmi to Nagri. (14)

Or

Define engraving process in epigraphy. What were the materials used for engraving in the epigraphy?

4. Elaborate all the inscriptions and its languages found out in south India under Dravidian language. (14)

Or

Elaborate all the inscriptions found out in Prakrit and Sanskrit language.

5. Attempt any seven out of twelve questions. Give answer of below mentioned questions in one or two lines. (14)

i) Give the names of two auspicious symbols which were occasionally found on the inscriptions.

ii) Who is the author of the Lalitvigharajanataka?

iii) What is the reason of decline of the custom of engraving inscription on copper?

iv) What is the subject matter of the famous 12th century book Rajatarangini and give name of its author.

v) Magadhi is the dialect of the king Asoka's rock edicts of which three places?

vi) Which very famous inscription of the 3rd century B.C. appears to contain few lines in Prakrit language?

vii) How the letter 'म' and 'य' is written in Brahmi script?

viii) The earliest Telugu inscriptions have been discovered in which two districts of Andhra Pradesh?

ix) What is the name of one of the earliest epigraphs in the Malayalam language of 1452 A.D.?

x) Which language from South part of India does not have literature and alphabets of its own?

xi) Give two names of the inscriptions found in Gujarati language during 14th and 15th centuries.

xii) Name the two inscriptions found out in Kathiawar entirely written in Gujarati language?